

'BEKLEYECEK VAKTİM KALMADI ARTIK'

Jean-Louis Fournier'nin sabırsızlık hastalığı!

Fournier, diğer metinlerinde olduğu gibi otobiyografik öğeler içeren Bekleyecek Vaktim Kalmadı Artık (Çeviren: Hazel Bilgen, Yapı Kredi Yayınları) adlı anlatısında, bekleme ile sabırsızlık arasındaki çelişkinin yanı sıra hatıralarına, babalığına, çocukluğuna, olgunluğuna, yaşamın kendisine açtığı ve kapattığı kapılara ilişkin düşüncelerini paylaşıyor. Bekleyecek Vaktim Kalmadı Artık, kaleminden kara mizahı ve hüznü eksik etmeyen Fournier'den zaman, sabır(sızlık), aciliyet ve beklemek üstüne bir el kitabı.

SERHAN AYTEKİN

Jean-Louis Fournier, otobiyografik metinlerinde mizah ve melankoli dengesini tutturmuş bir yazar. Çocukluğundan başlayıp yaşamının önemli dönemeçlerini kısaca metinlerle anlatan Fournier, ebeveynlerine, yaşlılığa, akan zamanın getirdiklerine, kalabalıklara ve yalnızlığa ilişkin düşüncelerini anıları eşliğinde kaleme alıyor.

Fournier, Bekleyecek Vaktim Kalmadı Artık'ta (Çeviren: Hazel Bilgen / Yapı Kredi Yayınları) yaşlılığa özgü telaşını ve bilgeliğini yine mizah-melankoli dengesini bozmadan ve yaşamından parçaları satır aralarına yerleştirerek anlatıyor.

'EN KÖTÜSÜNÜ HAYAL ETMEYİ ÇOK İYİ BİLİRİM!'

Editörü kitabı belli bir sayfa sayısında teslim etmesi için, 82 yaşındaki Fournier ise metni bitirmek için sabırsızlanırken Bekleyecek Vaktim Kalmadı Artık çıkarıyor ortaya.

Bitirmeden göçüp gitmesinden korktuğunu düşündüğü editörünün isteklerine inat, kısa bir kitap yazan Fournier, tesisatçıyı bekleyişinden köpeklerin ulumasına, yaşlılık-bebeklik bağlantısına, yaşamındaki kadınları (annesini, eşini, kızını) bekleyişinden okuduğu romanlardaki alegorilere dek pek çok konuya girip çıkıyor.

Her anın tadını çıkarmaya çalışan Fournier, yaşlılığında bile kendisini tanımayacağına uğraşıyor:

"En kötüsünü hayal etmeyi çok iyi bilirim. Hayal gücüm oldukça geniştir. Sürekli endişelerle doldurur aklımı, oldukça titizlikle düşünülmüştür hepsi, öyle ufak tefek şeyler de değil üstelik, gerçek birer dramdır her biri."

ÇOCUKLUĞUNUN, GENÇLİĞİNİN VE OLGUNLUĞUNUN DÖKÜMÜ

Satırlar ilerlerken geçmişine tuttuğu aynayla dünü hatırlamayı sürdüren Fournier, kitabı hızla bitirmek için kaleme kâğıda sarılırken "Sabretmeyi hâlâ öğrenemedim" diyor.

Aceyleylen geçen çocukluğunun, gençliğinin ve olgunluğunun bir dökümü niteliğindeki Bekleyecek Vaktim Kalmadı Artık'ta yazarın çocukluğunun oyunları da var ebeveynlerinin uyarıları ve geçmişin memnuniyetsizlikleri de.

Bir bakıma geçmiş zamandan bugüne kalan fotoğraf kareleri gibi Fournier'nin kısa cümleleri: "Hayatta (...) her şeyi hızlandırıyoruz. Hep daha hızlı gitmek istiyoruz. Daha hızlı gitmek. Neden?"

'BEKLEMEN İSTEMİYORUM, HEMEN BİLMEK İSTİYORUM'

"Beklemek istemiyorum, hemen bilmek istiyorum" cümlesi ise hız eleştirisiyle ters düşse de Fournier, kendisiyle dalga geçmeyi biliyor ve bundan keyif alıyor; çelişkilerini ve sabırsızlığını, mizahi üslubuyla yeriyor. Yazarlığına ilişkin söyledikleri de bunlardan biri:

"Kitap yazarken sık sık bilgisayarın kaç sayfa yazdığını gösteren kısmına bakarım. Bir an önce bitirmek, yazdıklarımı hemen okumak isterim. İşte bu yüzden kitaplarım kısıdır, epey kısıdır aslında, yoksa fazla mı kısıdır? Bazı okurlar bana kızıyor, paralarının karşılığını alamadığını söylüyor. Ama ben kısa kesmeyi tercih ediyorum. Belki de düşüncelerim böyle kısacıktır."

UNUTMANIN VE HATIRLAMANIN YARATTIĞI GERGINLİK

Fournier, geçmişteki ve yaşlılığındaki sabırsızlıklarını karşılaştırırken kardeşiy-

le, annesiyle ve babasıyla ilişkisiyle ilgili anekdotlar aktarıyor.

Aynı zamanda unutkanın ve hatırlamanın kendisinde yarattığı gerginliği de mizah ve melankoli karışımıyla anlatırken tarif ettiği "sabırsızlık hastalığına deva" arıyor:

"Sabırsız kişi ise tatmin olmaz, doyum-suzdur, yatıştırılmaz, erişilemez, disiplinsiz, idare edilemez, dengesizdir. Sabırsız kişi daha başlamadan bitirmek ister. Sabırsız kişi hep olmadığı yerde olmak ister. Sabırsız kişinin zamanı kısıtlıdır. Sabırsız kişi başkalarının zamanını düşünmez. Hep onun emrinde olunmalıdır."

ZAMANIN ÖĞRETİCİ GÜCÜ

Yaşamın bir hız yarışına dönüştüğünü ve düşünmek için yavaşlamanın, hatta durmanın gerekliliğinden bahseden Fournier, aynı sayfalarda kendisindeki sabırsızlıktan dem vuruyor. Daha doğrusu, sabırsızlığını tiye alıyor.

Kendisini bekletenleri okuyucuya şikâyet eden yazar, gün geçtikçe daha fazla sabırsız birine dönüştüğünü ve kelimelerinin kısır döngüye girdiğini, düşünüp anlamaya çalışmak için zamanı kalmadığını söylüyor.

Tüm sabırsızlığına, yaşanmışlıkların benliğinde bıraktığı can yakıcı izlere ve ikilemelerine karşın yaşlanmanın üzücü sayılamayacağını not ediyor. ■

Bekleyecek Vaktim Kalmadı Artık / Jean-Louis Fournier / Çeviren: Hazel Bilgen / YKY / 104 s. / 2022.